

عنوان مقاله:

سطوح حس مکان در فضاهای شهری (نمونه موردی: میدان امام خمینی و امام حسین شهر تهران)

محل انتشار:

فصلنامه دانش شهرسازی، دوره 2، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

الهام ضابطیان - دکتری شهرسازی، پژوهشکده نظر، تهران و پژوهشگر مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، تهران، ایران

رضا خیرالدین - دانشیار، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

وجود حس مکان در یک فضای شهری یکی از پیش شرط‌های پایداری آن است. تاکنون نمونه مطالعات صورت گرفته در زمینه حس مکان در فضای شهری، به صورت کلی و کیفی بوده و بین سطوح مختلف حس مکان با شاخص‌های سنجش متفاوت، تمایزی قائل نشده‌اند. حتی مطالعات نظریه سطح‌بندی هفتگانه شامای نیز به صورت کیفی بوده و شاخص‌های مربوط به هر سطح را مشخص نکرده است. لذا نحوه سنجش سطوح حس مکان بدعت اصلی این مقاله به شمار می‌رود. در این پژوهش سعی شده است به عنوان مدخلی برای ورود به این موضوع، به صورت روشمند به سنجش سطوح حس مکان در یک فضای شهری پرداخته شود. بسط مفهوم حس مکان در فضاهای شهری و مفهوم‌سازی آن در قالب یک مدل تجربی سنجش حس مکان و سنجش سطوح مختلف آن برپایه نظریه حس مکان شامای، از اهداف کلیدی این پژوهش هستند. پرسش اصلی پژوهش عبارتست از: «فعالیت‌ها چه تاثیری بر حس مکان افراد در فضاهای عمومی شهری دارند؟» روش تحقیق نیز در ابتدا شامل مطالعات اسنادی بوده که نتایج آن در قالب جدولی تفصیلی آورده شده است. سپس مدل تجربی پژوهش با روش مفهوم‌سازی استخراج گردیده و با روش دلفی و به کمک مشورت خبرگان، تدقیق شده است. در مرحله بعد با استفاده از روش استقرایی و قیاسی و مطالعات پیمایشی در دو فضای شهری منتخب در تهران (میدان امام حسین و امام خمینی)، پرسشنامه‌ای متناظر با هر یک از بخش‌های مدل تجربی مذکور، تنظیم شده و بین ۴۰۰ نفر از شهروندان حاضر در دو فضای نمونه تکمیل و به کمک نرم‌افزار SPSS تحلیل شده است. سطح‌بندی حس مکان با استفاده از آزمون آماری بتا صورت گرفته است. همچنین از طریق آزمون همبستگی مشخص شده که با افزایش جاذبه و به ویژه تنوع فعالیت‌ها و همچنین حرکت از فعالیت‌های اجباری به انتخابی و به ویژه اجتماعی، میزان حس مکان افزایش می‌یابد. در نهایت راهبردهایی در جهت ارتقای میزان حس مکان در فضاهای شهری براساس نتایج مباحث مذکور، ارائه شده است.

کلمات کلیدی:

حس مکان، حس تعلق مکان، حس دلبستگی مکان، فضای شهری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1492255>

